

Eitt nýtt monopol.

Nú eru 100 ár liðin, síðan monopolhandilin varð avtíkin og frihandilstíðin byrjaði í Þoroyum.

Árið er ungt enn: men longu miðvikudagin féru 150 þoröyskir fiskimenn til Íslands at sökja sær vinnu har, og aðrir 150 fara í komandi viku, og síðani fara so við og við aðrir aftaná teim at sökja sær vinnu í öðrum londum, tí hetta land ikki kann veita öllum íbúgvum sínum livilig kor.

Nú siggja vit, at formaður Þoröya Fiskimannafelags kunnger, at hann hefur gjört sáttmála við íslenskar reiðarar, ið gevur honum monopol uppá at senda fiskimenn við íslenskum skipum — formaður Þoröya fiskimannafelags er so-statt vorðin størsti hýrubassi landsins, og tað við einarétti. — Fyri hetta »arbeiðið« verður sjálvsagt fyrst tikið limagjald til F. F. og síðan króna av hvörjum 100 kr., fiskimennirnir senda heim til familjuna.

Sáttmálarnir.

Fyri 3 árum síðan fingur vit nýggjar sáttmálar, ið allir fiskimenn vóru misnøgdir við, serstakliga tá ið teir í vissum fornum vóru ein mun verri enn teir gomlu nettosáttmálarnir. Hetta var peningaligur missur hjá fiskimonnum — nokk so munandi hjá mongum, og einki hövdu ella hava vit at missa av. — Løttingið kom upp í leikin og vissaði fiskimonnum hampuliga minstulon og nú seinast eisini prísviðbót. Hetta er alt peningur, ið samfelagið má gjalda. Men er tað nú ikki arbeidsgevarar ið gjalda skulu teirra starvsfólki? Lat tað vera, at ov smáligt er hjá mongum reiðara, men eg vildi hildið, at tað var Fiskimannafelagsins skylda, ið hvussu er at vunnioð okkum tað aftur, ið vit av formannsins ávum taptu í 1953, harfyri eisini tað, vit taptu í 1954. Sáttmálunum tørva ábøtur í størum. Nær koma hesar ábøtur? Er felagið heilt hildið uppá at arbeiða fyri betri sáttmálum og arbeidskorum hjá okkum fiskimonnum? Ella eru hesir reystmæltu mennirnir farnir heilt í lumman hjá reiðarafelagnum? Viðurskifti fiskimanna eiga at vera tikin til viðgerðar heilt frá grundini av, og fiskimenn eiga ikki at taka til takkar alt tað, ið hesir menn so óræddir og ósmædnir bjóða okkum. Vit hava valt teir at arbeiða fyri okkum og fyri at bota um kor okkara, hetta mugu vit

gera teimum greitt, tí tað lagið, ið nú er, er sanniliga alt annað enn gott, vit gliða so spakuliga aftur eftir hæli. Lat okkum steðga og fáa vend í, meðan tíð er.

Fiskimaður.

Carl P. Jensen

Carl P. Jensen, skrivari í De samvirkende Fagforbund í Danmark, er væl kendur millum þoröyskar arbeiðarar frá teirri tíðini, tá ið innlimingarmálið var fyri. Hann ferðaðist tá rættiliga nógv og helt fundir í fleiri arbeiðsmannafelögum. 2. januar fylti hann 50 ár. Carl P. Jensen er í dag ein av teim kendastu monnum innan fyri donsku arbeiðararösluna, og dúligur maður hefur verið. Hann er foddur í Keypmannahavn, men hann býði eina tíð í Stubbekøbing, har hann var formaður í D.S.U.-deildini har frá 1925 til 1929. Hann er blikksmiður og var formaður í fakfelag blikksmiðja frá 1925—29. 1930 gjørdist hann formaður í hövuðsnevndini í hesum sama felag, og longu 30 ára gamal gjørdist hann skrivari hjá starvsbrøðrum sínum. Í 1943 varð hann valdur til skrivara í D.S.F. Í 1953 varð hann valdur í Fólkatyngið, har hann framvegis situr og er kendur fyri ein av mætastu talmonnum arbeiðaranna.

Dánjal Klein.

Í síðstu viku doyði Dánjal Klein, fyrrverandi formaður Þoröya Fiskimannafelags, 73 ára gamalur.

Mestu tíðina av ævi síni var hann fiskimaður og kendi soleiðis kor fiskimannsins av egnum royndum. Og fiskimannastætturin átti allan áhuga hansara. Hann var tí hin rætti maðurin at taka við starvinum sum formaður fiskimanna, og tað kann sigast um hann, at hann av øllum alvi sínum arbeiði teimum til frama.

Friður verði við minni hansara.

Avhoyringarnar byrjaðu hósdeggin

Hósdeggin byrjaðu í Klakksvík tær nýggju avhoyringarnar.

Svend Aage Christensen umboðar framvegis ákerumyndugleikarnar — styðjaður av Alsnes-Andersen. Roknað verður við, at ein vika gongur til avhoyring av vitnunum.

Havnar Arbeiðsmannafelag 40 ár

Mánadagin 16. januar verða 40 ár síðan Havnar Arbeiðsmannafelag varð stovnað. — Um hesin dagur verður hátíðarhildin við veitslu er ikki avgjørt enn; men tað man helst fara at verða.

Hóast mangan hefur verið knarrað inn á hetta felag, so má tað sigast, at tað hefur havt alstóran tyðning fyri arbeiðarafjöldina í Havn. Skal summeting gerast viðvikandi livilíkindum nú, afturímóti

tá felagið var stovnað, so má tað sigast, at tíðirnir fyri hina arbeiðandi fjöldina eru so nógv batnað, at tær eru ikki at kenna aftur, og tað hefur hetta felag sín stóra part av æruni fyri.

Blaðið ynskir Havnar Arbeiðsmannafelag til lukku á hátíðardegnum og vónar, at tað má eydnast tí í framtíðini at halda áfram við arbeiði sínum til frama fyri arbeiðarafjöldina í Havn.

Fólkatynggingin

Tað er komin so langt ávegis við fólkatynggingmálinum í Danmark, at uppskot er lagt fram av javnaðarstjórnini í Fólkatynginum Hetta er eitt av teimum heilt stóru framstigum á tí sosiala økinum. Hetta vil tryggja hvørjum einasta íbúgva trotaleys ellisár.

Leingi og strevið hefur gingið at fingið afturhaldsflokkarnar á glið, so vit fingur ellisrentuna í ta hædd, sum hon er í í dag, men enn restar nógv í, at vit hava eina forvarliga og tíðarhóskandi sosiallógávu, ið veitir tryggileika á ellisárunum, ella tá ið sjúka leikar á. Tað er tí umráðandi, at vit fylgja grannalondunum á hesum øki. Eisini vit eiga at fara undir at fyrireika fólkatynggingina ella koma upp í part við Danir. Hetta skuldi verið lætt, tá sosialmálini framvegis eru felagsmál. Á hesum øki hava vit ongatíð ráð at bíða. Vit mugu taka kansin, hvørja ferð atlógur eru til tess. Vónandi verða teir, ið fyri borgum ráða, at hava hetta mál í huga, og vónandi verða vit nú at vinna eitt stig longur fram á tí leiðini, ið javnaðarmenn hava barst fyri líka síðan 1928 — men tíverri ofta mótt harðari mótsæðu.

Nú krevur tíðin — og fólk — nakað annað og meira.

Íslenski uttanríkishandilin

Fyrstu 10 mánaðirnir av seinasta ári hevði Ísland keypt fyri 52 milj. kr. úr Danmörk og selt til Danmarkar fyri 15,7 milj. kr. Í sama tíðarskeiði útfluttu teir til Onglands fyri 56 milj. kr. Finland hevði selt til Íslands fyri 35,6 milj og keypt frá Íslandi fyri 37,7 milj Til Hálends varð selt fyri 13,9 milj. og keypt fyri 37,7 milj. Til Italiu seldu teir fyri 53,4 milj. Til Ruslands, ið Íslendingar hava størsta handilssamband við, seldu teir fyri 113,5 milj. og keyptu fyri 132,8 milj. Til USA seldu teir fyri 81,7 milj. ísl. kr.

Rotið í kirkjuni.

Í Danmörk hefur verið reiðiligt tjak um fólkakirkjuna. Í hesum sambandi hefur hin kendi og harðrendi Indremissionsformaðurin Bartholdy, prestur, tikið soleiðis til orða:

— Seinastu mánaðirnir hava eg fyri fyrstu ferð, tey 22 árin, eg havi verið formaður í Indre Mission, hoyrt røddir frá vinum í hesum trúarflokki tala um at gera eina frikirkju. Tað luktar rotið í fólkakirkjuni, endar hann.

Tøkk.

Öllum tykkum ógviliga nógvu — bæði innan- og uttanlanda — ið á ymsar háttir hava gleitt meg, serstakliga um jólini, er tað mær á henda hátt loyvt at frambera mína bestu tøkk við ynski um Harrans signing í nýggja árinum.

Rom 8,28 dæmar mær væl, og eg havi tað gott.

Fischer.

Ein lærudrongur

kann fáa pláss á prentsmiðjuni. — Telf. 1820.

Var tað tí, teir drálaðu?

14. sept. leikaði illa í, tí politíð ikki setti mannin fastan, sum hevði skotið eftir húsum lögmannsins á Tvoroyri. Blaðið segði seg longu tíðliga í tíðini at vita, hvør maðurin var.

Nú er ein maður tikin og skuldsættur fyri hetta herverk. Menn halda, at politíð hefur drálað so leingi við at tikið hann, fyri at hann skuldi fáa stundir at gera seg lídnan at ganga við tjóðveldisflokksins adressu á Tvoroyri.

Ájú, teir kunnu vera beinasamir, hasir politistarnir!